

Poika, joka istuttaa puita

Felix Finkbeinerin tavoite on pelastaa maapallo istuttamalla miljoonittain puita. Reader's Digest (Suomessa Valitut Palat) on myöntänyt hänelle Vuoden eurooppalainen -arvonimen hänen ponnisteluistaan maapallon paremman huomisen puolesta. Finkbeiner on nuorin ja samalla 20. henkilö, jolle arvonimi on myönnetty.

*Felix Finkbeiner oli
yhdeksänvuotias,
kun hän istutti
ensimmäisen puunsa.*

WOLFSBURGIN kaupungissa Saksassa sijaitsee Volkswagen-konsernin pääkonttori. Johtokunnan kokoushuoneissa tehdään miljardien eurojen arvoisia päätöksiä ja päätetään satojen tuhansien työntekijöiden kohtalosta maailmanlaajuisesti. Piinkovien liikemiesten valtakunnassa heikompaa alkaa äkkiä hirvittää.

Eletään kesäkuuta vuonna 2013, kun 15-vuotias farkkuihin ja t-paitaan

pukeutunut poika astuu konsernin johdon ja yrityksen 18 000 työntekijän eteen, avaa suunsa ja vähäkkään nöyristelemättä esittää vaatimuksensa.

”Tiedätte varsin hyvin, että te ja teidän kilpailijanne valmistatte autoja, jotka kuluttavat aivan liikaa polttoainetta”, Felix Finkbeiner lausahaa. ”Mitä järkeä siinä on? Kestävä kehitys ei ole

mikään vapaaehtoinen lisäominaisuus vaan teidän lastenne oikeus. Onko teillä suunnitelmaa, miten aiotte korjata tilanteen? Minulla nimittäin on!”

Teinipoika ilmoittaa Volkswagenin väelle, että hän odottaa heiltä miljardin puun lahjoitusta. Hän katsoo jokaista johtokunnan jäsentä silmiin, eikä kukaan heistä tohdi väittää vastaan. Yrityksen työntekijät antavat raikuvat aplodit.

Felixillä on ainutlaatuinen kyky saada aikuiset puolelleen, ja hän tietää

sen. Ilmastonmuutokseen liittyvät faktat ja luvut putoilevat hänen huuliltaan kuin apteekin hyllyltä. Puut hajottavat hiilidioksidin hapeksi ja hiileksi ja sitovat hiilen itseensä. Toisin sanoen ne tekevät työtä, jota ihmisen runtelema ympäristö kipeästi tarvitsee.

Felix on käynnistänyt Plant-for-the-Planet-nimisen ympäristöhankkeen, johon kuuluvien lasten ja nuorten toiveena on, että vuoteen 2020 mennessä maapallolle on istutettu tuhat miljardia puuta. Käytännössä tämä tarkoittaa

150 puuta jokaista maapallon asukasta kohti.

”Planeetallamme on hyvin tilaa kaikille noille puille. Kenenkään viljelysmaihin tai takapihoihin ei tarvitse kajota. Tuhat miljardia puuta riittää suodattamaan neljänneksen koko maapallon hiilidioksidipäästöistä”, Felix selittää.

Vuonna 2011 Plant-for-the-Planet siirtyi YK:n

ympäristöohjelman Miljardin puun kampanjan johtoon. Sen jälkeen on istutettu satoja miljoonia uusia puuntaimia. Hanke toimii kaikissa maapallon maissa, ja sen tavoite on puhdistaa ilmakehää hiilidioksidipäästöistä ja suojella maaperää eroosiolta. Vaikuttavinta on, että Felix Finkbeiner on vasta 17-vuotias koululainen.

PUU NUMERO YKSI – puu, josta koko tarina alkoi – seisoo nykyään jo yli kol-

Toiveissa on istuttaa vuoteen 2020 mennessä tuhat miljardia puuta – eli 150 puuta jokaista maapallon asukasta kohti.

Felix on taitava puhuja. 13-vuotiaana hän vetosi YK:n edustajiin.

simetrisenä Felixin koulun edustalla Baijerissa. Yhdeksänvuotiaana Felix piti koulussa esitelmän ilmastonmuutoksesta. Hän löysi internetistä kenialaista Wangari Maathaita käsittelevän artikkelin. Nobelin rauhanpalkinnon saanut Maathai auttoi kolmenkymmenen vuoden aikana istuttamaan Afrikkaan 30 miljoonaa puuta.

”Halusin, että meidän luokkamme tekisi jotakin vastaavaa”, Felix muistelee. ”Niinpä me sitten istutimme puun.” Rahat puuhun saatiin lasten vanhemmilta. Puun istuttaminen teki niin suuren vaikutuksen koulun muihin oppilaisiin ja opettajiin, että hekin alkoivat istuttaa puuta.

Ennen pitkää oppilaiden innosta puiden istuttamiseen alettiin kirjoittaa sanomalehdissä ja kertoa radiossa. Muita kouluja lähti mukaan projektiin. Lapset perustivat Plant-for-the-Planet-

hankkeen ja sille kotisivut, jotta kaikki maailman lapset pääsisivät mukaan auttamaan miljoonan puun istuttamisessa ympäri maapallon. Maailmanlaajuinen puidenistutuskampanja oli syntynyt.

Felixillä on ilmiömäinen kyky saada ihmiset puolelleen. Kun hän puhuu, hänen intonsa ja tarmonsia imaisevat kuulijat välittömästi mukaan. Sen ansiosta hän on päässyt matkustamaan ympäri maapalloa ja osallistunut maailmanlaajuisiin

ilmastonmuutosta käsitteleviin huipukokouksiin ja pitänyt aiheesta useita esitelmiä. Lisäksi hän on perustanut niin sanottuja Akatemioita eli koulutustapahtumia, joissa aiemmin koulutukseen osallistuneet lapset opettavat muille lapsille ilmastonmuutoksesta.

FELIX OLI VASTA 13-VUOTIAS, kun hän matkusti New Yorkiin ja piti itse kirjoittamansa puheen YK:n edustajille. ”Meidän lasten luottamus teidän aikuisten lupauksiin on mennyttä. Te ette tee mitään muuta kuin tuhoatte meidän tulevaisuutemme”, hän sanoi valtuutetuille. ”Muistakaa, että yksi hyttynen ei pärjää sarvikuonolle, mutta jo tuhannen hyttynen parvi saa siihen liikettä. Lopettakaa puhuminen ja aloittakaa istuttaminen!”

Samalla reissulla Felix pääsi tapamaan Nobelin rauhanpalkinnon saa-

neita henkilöitä kuten Kofi Annanin ja Al Goren. Samaan aikaan lehdistö suitsutti häntä ympäristöasioiden su-pertähdeksi.

Felix tapasi Monacon ruhtinas Albert II:n Etelä-Afrikan Durbanissa pidetyssä ilmastokokouksessa. ”Felix on aivan erityinen nuori mies. Häntä ei voi kuin ihailla”, ruhtinas ylistää. ”Tuhan-net lapset ja nuoret ympäri maailman ovat lähteneet mukaan hänen hankkeeseensa. Lapsista huokuva voimakas yhteenkuuluvaisuuden tunne ja halu taistella kestäväen kehityksen puolesta luo toivoa paremmasta huomisesta.”

Kaikkiaan 120 000 lasta tukee aktiivisesti Plant-for-the-Planet-hanketta. Heistä 30 000 on kouluttautunut niin sanotuiksi ilmasto-oikeuden lähettiläiksi, jotka jakavat oppimaansa tietoa muille lapsille.

Lähettiläitä on ympäri maailmaa: Malesiassa, Meksikossa, Norsunluurannikolla ja Kanadassa. Espanjassa heitä on tällä hetkellä kaikkiaan 892, Puolassa 276 ja Itävallassa 726. Plant-for-the-Planet-hankkeen johtamista varten perustettiin kolme vuotta sitten kaksi johtokuntaa: lasten demokraattinen johtokunta ja nuorten demokraattinen johtokunta. Johtokuntien jäsenet valitaan maailmanlaajuisessa verkkoäänestyksessä vuosittain.

Äänioikeus on kaikilla Plant-for-the-Planetin 21-vuotiailla ja sitä nuorem-milla jäsenillä.

Lasten johtokunnassa istuu 14-vuo-tias Giovanni Atzeni, joka on kotoisin Sassarista, Italiasta. ”Kuulin ensimmäi-

sen kerran Felixistä ja Plant-for-the-Plan-etista, kun törmäsin lehdessä juttuun, jossa kerrottiin, miten hän oli istuttamassa miljoonatta puutaan”, Giovanni kertoo. ”Hänen esimerkistään tajusin, että meillä lapsillakin on valtaa ja että me voimme ihan oikeasti vaikuttaa il-mastonmuutoksen etenemiseen.”

Giovanni päätti liittyä ympäristö-hankkeeseen. Possenhofenissa, Sak-sassa, pidettiin vuonna 2013 Plant-for-the-Planetin vuosikokous, missä Giovanni pääsi tapaamaan Felixin kasvatusten. ”Se oli jännittävää. Felixillä on aina niin paljon hyviä ideoita, joista hän saa muutkin innostumaan”, Giovanni sanoo. ”Hän on tavannut monia vaikutusvaltaisia ihmisiä ja saanut aikaan uskomattomia asioita. Silti hän on ihan tavallinen poika ja tosi hauska.”

Lasten ja nuorten johtokunnat vas-taavat nykyään kaikista Plant-for-the-Planetin päätöksistä ja toiminnan suuntaviivoista. Lisäksi järjestössä on töissä seitsemäntoista kokoaikaista työntekijää, joiden palkat maksetaan kokonaan lahjoitusten avulla.

KUN PALATAAN AJASSA taaksepäin ja muistellaan Plant-for-the-Planetin vaatimattomia lähtökohtia, Felixin on vaikea uskoa, miten laajalle hänen al-kuperäinen ideansa on levinnyt. ”Sanat saavat aivan uutta pontta, kun ne lausuu lapsi eikä aikuinen”, Felix pohtii. ”Kun lapsi vetoaa aikuiseen, tällä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin kuunnella ja ottaa hänet vakavasti.”

KUVA: © GETTY IMAGES

Felixin isä Frithjof Finkbeiner tukee poikaansa täysillä. Hän vähensi työtun-tejaan perheen kiinteistönvälitysyrikyk-sessä ja alkoi tehdä vapaaehtoistyötä oikeudenmukaisemman yhteiskun-nan puolesta taistelevissa järjestöissä. ”Ilmastonmuutospöytäkirjoissa lapsilla on paljon enemmän vaikutusvaltaa kuin meillä aikuisilla. Ihan uskomatonta.”

Felixin perhe, johon kuuluu myös kaksi hänen siskoaan, asuu vanhassa rautatieasemarakennuksessa pienessä Uffingin kylässä, joka sijaitsee Baijerissa lähellä Staffelseejärveä. Felix opiskelee parhaillaan viimeistä lukuvuotta Mün-chenin kansainvälisessä koulussa ja suunnittelee jo kovaa vauhtia tulevai-suutta.

”Maapallo on kahden vakavan kriisin edessä. Ne ovat köyhyys ja ilmaston-muutos”, Felix toteaa. Hän kuulostaa henkeen ja vereen poliitikolta, ellei oteta

huomioon, että hänellä on suu täynnä suklaata.

”Miljardin ihmisen on sel-vittävä vaivaisen yhden dol-larin päiväansioilla. 30 000 ihmistä kuolee nälkään joka ikinen päivä. Ilmasto- ja köy-hyyskriisi punoutuvat erotta-mattomasti toisiinsa. Köyhät maat ovat vähiten syyllisiä ilmastonmuutokseen, mutta niiden asukkaat kärsivät siitä kaikkein eniten.” Felix uskoo, ettei köyhillä ihmisillä usein ole muuta vaihtoehtoa kuin raivata metsää polttopuiksi ja viljelysmaiksi, jotta he saisivat perheelleen ruokaa.

Felix lohkaisee suklaalevystä uu-den palasen. Hänen suuhunsa saattaa hyvinkin upota suklaalevy päivässä. Hänen syömänsä suklaa on tietenkin Plant-for-the-Planetin omaa suklaata, Die Gute Schokolade. Jokaista viittä myytyä levyä kohden istutetaan yksi puu. Suklaalevyjä on mennyt kaupaksi jo lähes neljä miljoonaa kappaletta.

”Ilmastokriisi vaatii köyhyyskriisin ratkaisemista – ja toisin päin”, Felix jatkaa.

FELIXIN SUUNNITELMISSA on lähteä opiskelemaan yliopistoon Yhdysvaltoihin. Yksi syy siihen on, että hän tahtoo ympäristöhankkeensa leviävän myös Atlantin toiselle puolelle. ”Liian moni amerikkalainen uskoo, että äärimmäisiä sääilmiöitä on esiintynyt kautta maapallon historian”, Felix toteaa.

Toki jokaisella on oikeus mielipiteisiinsä, mutta se ei välttämättä tee niistä oikeita.

”Noin 97 prosenttia ilmastonmuutosta käsittelevistä tutkimuksista on sitä mieltä, että ilmastonmuutos on todellisuutta ja ihmisen aiheuttama”, Felix jatkaa. ”Tutkimuksista vaivaiset kolme prosenttia on eri mieltä.” On jokaisen itsensä päätettävissä, kallistuuko 97 vai kolmen prosentin kannalle.

”Mikäli päätämme uskoa tutkijoiden enemmistöä ja noudattaa heidän neuvojaan, emme menetä mitään, vaikka osoittautuisikin, että he olivat väärässä”, Felix kiteyttää. ”Jos sen sijaan hyppäämme skeptikkojen kelkkaan, mutta ennen pitkää käy ilmi, että he olivat väärässä, katastrofia on myöhäistä estää.”

Nuoren ihmisen näkökulmasta riski on liian suuri. Felixillä riittäisi aiheesta enemmänkin puhuttavaa, mutta teehetki on ovella. Tarjolla on hänen suosikkiherkkuaan: bostonkakkua ja vaniljakastiketta.

20 HE KÄYVÄT EDELLÄ

Vuoden eurooppalainen -palkinto myönnettiin tänä vuonna 20. kerran. Juhlavuoden kunniaksi muistelemme aiempien vuosien voittajia, joista kukin omalta osaltaan on vaikuttanut merkittävästi muiden ihmisten elämään.

KUVAT: DAG THORENFELDT/BELLONA, CYRIL FOLLIOI/AFP/GETTY

1996 ISÄ IMRE KOZMA UNKARI

Palkinto myönnettiin isä Imre Kozmalle hänen **työstään kodittomien ja vanhusten hyväksi**. Hän perusti vuonna 1989 Hungarian Maltese Charity Service -hyväntekeväisyysjärjestön, jonka tarkoitus oli auttaa Unkariin loukkuun jääneitä itäsaksalaisia pakolaisia. Sittemmin järjestö on auttanut kaikkiaan 50 000:tta vähäosaista ihmistä. Viime vuonna Unkarin valtio julkaisi 25-vuotiaan järjestön kunniaksi oman juhlapostimerkin. 74-vuotias isä Kozma toimii yhä järjestön johtajana.

1997 FREDERIC HAUGE NORJA

Norjalainen ympäristöaktivisti Frederic Hauge sai palkinnon väsymättömästä **taistelustaan Pohjoisen jäämeren puolesta**. Hän halusi lopettaa ydinjätteen upottamisen mereen ja onnistui rauhanomaisella aktivismillaan muuttamaan norjalaisten ympäristöasenteita. Hauge perustama Bellona-ympäristöjärjestö työllistää ekologeja, tieteilijöitä ja insinöörejä järjestön viidessä toimipisteessä ympäri maailman. Hänellä on vaikutusvaltaa useissa Euroopan Unionin ympäristöasioista päätävissä ryhmissä. Lisäksi hän on käynnistänyt useita ympäristönsuojeluhankkeita, joista yksi esimerkki on vuoden 2012 Ocean Forest -projekti, jonka tavoitteena oli vähentää norjalaisen vesiviljelyn aiheuttamia ympäristövahinkoja. Oslossa asuva 49-vuotias Hauge on naimisissa, ja hänellä on kuusi lasta. Hän on erityisen kiinnostunut sähköllä toimivista kulkuvälineistä.

1998 PETE GOSS ISO-BRITANNIA

Purjehtija Pete Goss **osoitti ihailtavaa epäitsekkyyttä keskellä yksinpurjehduskilpailua** maailman ympäri. Hän käänsi aluksensa ympäri ja palasi pelastamaan ranskalaisen kilpakumppaninsa Raphaël Dinellin, jonka oma alus oli uponnut. Gossille myönnettiin uroteosta Legion d'honneur -kunniamerkki, ja hän jatkoi menestyksestä purjehdusuransa. Nykyään 52-vuotias Goss asuu vaimonsa Traceyn kanssa Cornwallissa, Iso-Britanniasa. Hän ja Raphaël Dinelli ovat hyviä ystäviä, ja Dinelli oli best manina hänen häisään.

